

**ЯАМНЫ ЗАСАГЛАЛ, ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ХӨГЖЛИЙН
ҮЗҮҮЛЭЛТЭД ХИЙСЭН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ**

2017 оны 03 сарын 29

Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яамны засаглал, эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлтэд Засгийн Газрын 2013 оны 322 дугаар тогтоолоор баталсан "Захиргааны байгууллагын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний нийтлэг журам"-ыг үндэслэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг хийлээ.

➤ **Яамны засаглалын үзүүлэлтийн хэрэгжилт.**

"Үзүүлэлт батлах тухай" Засгийн газрын 2014 оны 68 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар яамны засаглалын 13 үзүүлэлт батлагдсанаас Шилэн дансны тухай хууль 2015 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор төсвийн ил тод байдал, худалдан авах ажиллагааны үзүүлэлтэд үнэлгээ хийгээгүй, бусад 7 үзүүлэлтийн 2016 оны биелэлтэд үнэлгээ хийв.

1. 2016 онд Уул уурхайн сайд /хуучнаар/-ын эрхлэх асуудлын хүрээний байгуулагуудад дотоод аудит хийх төлөвлөгөөг яамны дотоод аудитын хороогоор хэлэлцүүлэн сайдын 2016 оны А/44 дугаар тушаалаар батлуулж төлөвлөгөөний дагуу сайдын А/63 тоот тушаалаар Геологийн төв лаборатори /ГТЛ/, Геологийн судалгааны төв /ГСТ/, яамны санхүү, аж ахуйн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийж тайланг яамны удирдлагын зөвлөлийн хурлаар тус тус хэлэлцүүлж ажилласан байна.

2. Авлигын эсрэг явуулж буй үйл ажиллагааны үнэлгээ –АТГ-аас ирүүлээгүй тул үнэлгээнд оруулаагүй болно.

3. Уул уурхайн тухай хуулийн үзэл баримтлалыг 2017 оны 1 дүгээр сард Хууль зүй, Дотоод хэргийн сайд болон Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд хамтран баталсан. Уул уурхайн тухай хуулийн төсөл боловсруулах ажлын хүрээнд мэргэжлийн холбоод, аж ахуйн нэгжүүд, эрдэмтэд, мэргэжлийн багш нарын санал, СЕСМИМ төслийн зөвлөхүүдийн зөвлөмжийг авч тусган Канадын ЭСЯ, Нээлттэй нийгэм форумас зохион байгуулсан уулзалтын үеэр хуулийн төслийг танилцуулан хэлэлцүүлэг зохион байгуулж ажилласан байна.

Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах ажлыг эхлүүлэн мэргэжлийн холбоодтой хамтарсан ажлын хэсгийг УУХҮЯ-ны ТНБД-ын 2016 оны Б/113 дугаар тушаалаар байгуулан ажиллаж байна.

"Алт-2" хөтөлбөрийг боловсруулах ажлын хүрээнд Монголын Уул уурхайн мэргэжлийн холбоодын зөвлөл, Алт үйлдвэрлэгчдийн холбоо, алт олборлогч томоохон аж ахуйн нэгжийн төлөөлөлтэй уулзалтыг 2 удаа зохион байгуулж, хөтөлбөрийн төсөлд санал авч тусган, Засгийн газрын 2017 оны 1-р сарын 18-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж батлуулсан.

Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн дүрэм, бүрэлдэхүүн, шинжээчийн хөлс тооцох аргачлалыг шинэчлэн боловсруулж Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2016 оны 9 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 23 дугаар тушаалаар батлуулсан.

Газрын тосны нөөц ашигласны төлбөр болон тусгай зөвшөөрлийн төлбөрийг төлөх, хуваарилах, зарцуулах журам, Газрын тосны баялгийн үнэлгээ, нөөцийн тооцооны тайланд тавих шаардлага, Газрын тос, уламжлалт бус газрын тосны эрэл, хайгуул, олборлолтын үйл ажиллагаанд өртсөн байгаль орчныг нөхөн сэргээх ажлын үр дүнг хүлээн авах журам, Газрын тос, уламжлалт бус газрын тосны эрэл, хайгуул, ашиглалтын үйл ажиллагаанд мөрдөх хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрэм, Газрын тосны бүртгэл, тооцооны журам, Газрын тосны сургалтын сангийн журамд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах журмын төсөлд салбарын гадны зөвлөх, мэргэжлийн холбоод, аж ахуйн нэгжүүдийн саналыг авч тусган сайдын тушаалаар батлуулахад бэлэн болгосон байна.

“Үүсмэл орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл олгохтой холбогдсон үйл ажиллагааны журам” болон “Үүсмэл орд ашиглах үйл ажиллагаанд тавих шаардлага, үйл ажиллагаа эрхлэх журам”-ын төслүүдийг боловсруулан яамны веб сайтад 30 хоногийн турш байршуулан санал авч 2017 оны 02 дугаар сарын 22-ны өдрийн Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлж батлуулсан.

“Улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх геологийн судалгааны ажлыг санхүүжүүлэх, гүйцэтгэх, үр дүнг тооцох журам”-д нэмэлт өөрчлөлт оруулах журмын төсөл, Ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглах үйл ажиллагааны журам, “Ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрлийг сонгон шалгаруулалтаар олгох журам”-ын төсөлд мэргэжлийн холбоод, аж ахуйн нэгжүүдийн саналыг авч тусгаж ажилласан байна.

4. Орон нутгаас ирүүлсэн нийт 71 албан бичгийг хүлээн авч шийдвэрлэн хариуг хүргүүлж ажилласан нь яаманд ирүүлсэн нийт албан бичгийн тоонд 1,51%-ийг эзэлж байна.

5. Иргэдээс яам, агентлагт хандаж гаргасан 279 өргөдөл, хүсэлтийг хуулийн хугацаанд нь шийдвэрлэж хариуг өгч ажилласан байна.

6. Газрын тосны тухай хуулийн 8.1.10 дахь заалт /*газрын тос, уламжлалт бус газрын тосны чиглэлээр мэргэжлийн зэрэг олгох*/-ыг хэрэгжүүлэх зорилтын хүрээнд Уул уурхайн сайдын 2016 оны А/37, Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2016 оны 29 дүгээр тушаалаар “Газрын тос, уламжлалт бус газрын тосны чиглэлээр мэргэжлийн зэрэг олгох” журмыг тус тус баталж газрын тосны салбарын инженерүүдэд мэргэжлийн зэрэг олгох ажлыг Шинжлэх ухаан технологийн их сургуулийн Газрын тосны мэргэжилтнүүдэд мэргэжлийн зэрэг олгох сургалтын төвөөр 2 удаа гүйцэтгүүлж мэргэшсэн болон зөвлөх инженерийн зэргийг нийт 46 мэргэжилтэнд олгож ажиллажээ.

Төрийн нарийн бичгийн даргын 2016 оны Б/113 дугаар тушаалаар геологийн салбарын бодлого, эрх зүйн судалгаа, шинжилгээ хийх үүрэг бүхий төслийн нэгжийг байгуулан тайланг авч ажиллаж байна.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу хийгдсэн худалдан авах ажиллагаагаар нийт 15 аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулан бараа худалдан авч, зөвлөх үйлчилгээний гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулсан байна.

7. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль, Засгийн газрын 2011 оны 323 дугаар тогтоолоор баталсан дүрмийг тус тус үндэслэн жендэрийн орон тооны бус салбар

зөвлөлийг Уул уурхайн яам /хуучнаар/-ны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2016 оны А/20 дугаар тушаалаар байгуулж хариуцсан ажилтныг томилон ажиллажээ. Яамдын бүтцийн өөрчлөлттэй холбогдуулан дээрх тушаалыг шинэчлэн батлуулахаар ажиллаж байна.

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар яамны засаглалын үзүүлэлтийн үнэлгээ 98,7%-тай, харгалзах 4,93 оноогоор дүгнэсэн.

➤ **Яамны эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлтийн хэрэгжилт.**

Монгол Улсын Засгийн Газрын 2014 оны 68 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтад яаманд хамаарах геологийн зураглал, голлох эрдэс түүхий эдийн олборлолт, экспорт, газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт зэрэг үзүүлэлтүүдийг баталсан.

2016 онд голлох эрдэс түүхий эд газрын тосны олборлолт, зэсийн баяжмалын үйлдвэрлэл, газрын тос, нүүрс, зэсийн баяжмалын экспорт тус тус өссөн, алтны олборлолт 31,4%, экспорт 64%, төмрийн хүдрийн олборлолт 82,2%, экспорт 93,6%-ийн гүйцэтгэлтэй байна.

Газрын тосны бүтээгдэхүүний импортын зорилтот түвшин 2016 онд 1,7 сая.тонн байсан боловч 1,22 сая.тонныг импортолсон нь 71,7%-тай, үүнээс ОХУ-аас 1,16 сая.тонныг импортолсон нь нийт импортын 95%-ийг, бусад улсаас 0,06 сая.тонныг импортолсон нь 4,9%-ийг тус тус эзэлж байна. Өөрөөр хэлбэл ОХУ-аас импортолсон бүтээгдэхүүний хэмжээ нийт импортод буураагүй байна.

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар яамны эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлтийн ерөнхий үнэлгээ 87,7%-тай, харгалзах 4,38 оноогоор, засаглал, эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлтийн дундаж 93,2%, 4,66 оноогоор дүгнэлээ.

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ ДОТООД АУДИТЫН ГАЗАР